

wodu na terenie Nadleśnictwa Bircza należy podjąć odpowiednie kroki w celu zachowania w niepogorszonym stanie, czy wręcz poprawienia stanu ochrony populacji tego priorytetowego dla Unii Europejskiej gatunku.

Na podstawie współczesnej wiedzy na temat ekologii i biologii *Rh. sulcatus*, jedyną skuteczną metodą jego ochrony może być zatrzymanie zmian będących głównie efektem prowadzonej gospodarki leśnej i objęcie miejsc występowania tego gatunku ochroną rezerwatową z zastosowaniem ochrony biernej chroniącej naturalne procesy przyrodnicze zachodzące w lesie – niezbędne m.in. dla zapewnienia nieprzerwanego napływu odpowiedniej ilości mikrośrodków wymaganych dla rozwoju zagłębka bruzdkowanego. Należy przy tym również mieć na uwadze, że *Rh. sulcatus* jest gatunkiem tzw. „parasolowym”, a ochrona miejsc jego występowania skutkuje (o czym już wcześniej wspomniano) ochroną szeregu innych, równie cennych przyrodniczo, ginących i zagrożonych organizmów i układów ekologicznych.

Lech BUCHHOLZ, Świętokrzyski PN, Bodzentyn
 Karol KOMOSIŃSKI, Kat. Zoologii UWM, Olsztyn
 Andrzej MELKE, Kalisz
 Radosław MICHAŁSKI, Radosław SZYMCZUK, Łukasz KOBĄ,
 Fundacja Dziedzictwo Przyrodnicze, Warszawa
 Paweł SIENKIEWICZ, Kat. Entomol. i Ochr. Środowiska UP, Poznań

559. Pierwsze stwierdzenie *Limnius volckmari* (PANZER, 1793) (Coleoptera: Elmidae) na Wyżynie Lubelskiej

First record of *Limnius volckmari* (PANZER, 1793) (Coleoptera: Elmidae) in the Lubelska Upland

KEY WORDS: Coleoptera, Elmidae, *Limnius volckmari*, new record, Lubelska Upland region, Poland.

Elmidae to niewielka rodzina chrząszczy związanych z wodami bieżącymi, w Polsce reprezentowana przez 18 gatunków. Ich rozmieszczenie jest poznane nierównomiernie. Wiele danych dotyczy gór i pogórzy, do których ograniczone jest występowanie części gatunków i gdzie są one szczególnie istotnym elementem bentosu potoków i rzek. Dane z innych krain są fragmentaryczne i nieraz brak nawet stwierdzeń gatunków pospolitych. Jest to niekorzystne – nie wiadomo, czy dany gatunek nie występuje czy tylko brak danych? A informacja o braku gatunku lub jego regresie to ważna wskazówka o jakości i stanie zachowania wód bieżących.

Do Elmidae poznanych częściowo pod względem rozmieszczenia, należy też *Limnius volckmari* (PANZ.). Jego występowanie stwierdziliśmy podczas badań bentosu małych rzek okolic Lublina:

- Ciecierzyn (UTM: FB18), rzeka Ciemięga (koło mostu), 12 VIII 2010 – 1 ex. z konaru zanurzonego w wodzie, wśród *Berula erecta* (HUDS.) COVILLE i liści podwodnych *Sagittaria sagittifolia* L. Teren otwarty, odcinek uregulowany, o szerokości ok. 6 m, brzeg stromy. Prąd średnio szybki, woda mętna (zawiesina lessowa), dno muliste. Leg. E. BUCZYŃSKA, det. et coll. P. BUCZYŃSKI.

Limnius volckmari (PANZ.) podano dotąd z 13 krain – od Pobrzeża Bałtyku przez pojezierza, wyżyny, kotliny podgórskie, aż po góry. Wraz z Wyżyną Lubelską jest już ich 14. Potwierdza to opinię WIEŻŁAKA (1986: Klucze oznacz. Owad. Pol., XIX, 48–49: 1–76), że ten gatunek występuje w całym kraju. Wykazanie go z pozostałych 11 krain to zapewne kwestia czasu. Jednak czy jest też pospolity, jak uważa WIEŻŁAK (1986: ibid.)? W ostatnich dwóch dekadach opublikowano o nim mało prac – mniej niż 10. Czy to skutek wciąż odczuwalnego deficytu badań, choć zainteresowanie Elmidae i tak rośnie? Wymagania środowiskowe raczej nie stoją na przeszkodzie częstotliwości występowania *L. volckmari* (PANZ.): zasiedla on szerokie spektrum cieków (od epirhirtalu do epipotamalu), w górach dochodzi do ok. 1100 m n.p.m., toleruje wyższe temperatury wody niż niektóre gatunki pokrewne (JÄCH i in. 2005: [W:] ZULKA (red.): Rote Listen gefährdeter Tiere Österreichs. Part 1. Bundesministerium für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt und Wirtschaft, Wien: 211–284). Jest też odporniejszy na zanieczyszczenia, przynajmniej na niektóre ich rodzaje (MARTEN 2004: Landesanstalt für Umweltschutz Baden-Württemberg. Karlsruhe. 45 ss.). Wskazują na to też dane z Ciemiegi – należącej do wód klasy zaledwie III, o czym decydują warunki tlenowe i temperatura wody (http://www.wios.lublin.pl/tiki-download_file.php?fileId=1606). Korzystny dla *L. volckmari* (PANZ.) jest też znaczący udział podmokłości w dolinie cieku (FELD 2005 [mnsr.]: Assessing hydromorphological degradation of sand-bottom lowland rivers using benthic macroinvertebrates. Pr. dokt. Univ. Duisburg-Essen. 142 ss.), co rzeki polskie cechuje częściej, niż np. rzeki w Europie Zachodniej. Tak więc potencjalnych siedlisk jest w Polsce bardzo dużo.

Jeśli WIEŻŁAK (1986: ibid.) miał rację, to skąpe dane na temat *L. volckmari* (PANZ.) ukazują, jak duże są luki w wiedzy o rozmieszczeniu geograficznym Elmidae w Polsce. Za duże, by było możliwe ich szybkie wypełnienie przez kilku badaczy interesujących się tą rodziną. Z tego powodu warto nawiązać systemową współpracę z inspektoratami ochrony środowiska. Monitorują one ponad 1000 odcinków rzek, pobierając z nich m.in. próby bentosowe. Warto także pozyskiwać materiał od osób używających pułapki świetlne: łowi się w niej nawet tak cenne i rzadkie gatunki, jak *Potamophilus acuminatus* (FABRICIUS, 1792) i *Macronychus quadrituberculatus* PH. MÜLLER, 1806 (BUCZYŃSKI, PAŁKA 2003: Wiad. entomol., 22: 245–246; JASKUŁA i in. 2005: Lauterbornia, 55: 35–41). Takie dane pozwalają też na odpowiednie ukierunkowanie poszukiwań miejsc rozrodu tych gatunków.

Paweł BUCZYŃSKI, Zakł. Zool., Inst. Biol. UMCS, Lublin
Edyta BUCZYŃSKA, Kat. Zoologii UP, Lublin

560. Potwierdzenie występowania *Danacea nigritarsis* (KÜSTER, 1850) (Coleoptera: Melyridae) w Pieninach i Beskidzie Zachodnim

Confirmation of occurrence of *Danacea nigritarsis* (KÜSTER, 1850) (Coleoptera: Melyridae) in the Pieniny and the Western Beskidy Mts.

KEY WORDS: Coleoptera, Melyridae, *Danacea nigritarsis*, faunistic data, Pieniny Mts., Western Beskidy Mts., S Poland.

Danacea nigritarsis (KÜSTER, 1850) to gatunek występujący w przeważającej części Europy i na Kaukazie (KOLIBÁČ i in. 2005: Beetles of the superfamily Cleroidea in the Czech and Slovak Republics. Clarion Production, Praha. 186 ss.). W Polsce znany jest z południowej